

Svar på fråga 2023/24:722 av Marcus Wennerström (S)
Allmän tjänsteplikt och Arbetsförmedlingen

Marcus Wennerström har frågat mig hur jag avser att, inom ramen för mitt ansvarsområde, arbeta för att kommuners och regioners personalbehov tillgodoses i höjd beredskap.

Kommuner och regioner ansvarar för samhällsviktig verksamhet som måste kunna upprätthållas vid höjd beredskap. De har en författningsreglerad skyldighet att förbereda sig inför höjd beredskap, vilket bland annat består i att planlägga vilka som ska ingå i deras krigsorganisation. Att skapa och bemanna krigsorganisationen är ett viktigt steg i arbetet med att säkerställa personalförsörjningen av det civila försvaret. Flera kommuner och regioner, liksom statliga myndigheter och företag, har redan påbörjat detta viktiga arbete. Vissa har även krigsplacerat den personal som de bedömer behövs för verksamheten under höjd beredskap.

Utgångspunkten för personalförsörjningen av det civila försvaret är att anställda och uppdragstagare i verksamhet som är viktig

för totalförsvaret ska fortsätta sin tjänstgöring under höjd beredskap, förutsatt att de inte är krigsplacerade med värn- eller civilplikt. De flesta som arbetar i totalförsvarsviktig verksamhet kommer att fullgöra sin totalförsvarsplikt genom att kvarstå i sin tjänst under höjd beredskap inom ramen för den allmänna tjänsteplikten. Den allmänna tjänsteplikten förutsätter inte att arbetstagaren har krigsplacerats för arbetsuppgiften.

Arbetsförmedlingen har en särskild roll när den allmänna tjänsteplikten ska tillämpas. Arbetsförmedlingen är den aktör som utöver regeringen får besluta om hos vilka andra arbetsgivare och uppdragsgivare än statliga myndigheter som allmän tjänsteplikt ska fullgöras, och vilka arbetstagare och uppdragstagare hos dessa som ska omfattas av den allmänna tjänsteplikten. Arbetsförmedlingen får även anvisa arbete inom ramen för den allmänna tjänsteplikten.

Sedan reglerna om allmän tjänsteplikt tillkom har förutsättningarna för myndigheten att genomföra uppdraget förändrats. I somras tillsatte regeringen utredningen En långsiktigt hållbar personalförsörjning av det civila försvaret (2023:116) som ska kartlägga, analysera och lämna förslag om hur personalbehoven inom det civila försvaret kan tryggas. I utredningens uppdrag ingår även att analysera och bedöma om de uppgifter som Arbetsförmedlingen har i dag är ändamålsenliga och vid behov föreslå förändringar.

Arbetsförmedlingen har som beredskapsmyndighet en viktig roll i totalförsvaret. Som alla beredskapsmyndigheter ska Arbetsförmedlingen bland annat verka för att kommuner och regioner kan genomföra sina uppgifter vid höjd beredskap. Regeringen utgår ifrån att myndigheten på ett ansvarsfullt och långsiktigt hållbart sätt anpassar sin verksamhet efter de av riksdagen beslutade medlen. Myndighetens uppgifter inom ramen för personalförsörjningen är inte nya och jag har stor tilltro till att Arbetsförmedlingen kan hantera dessa.

Stockholm den 20 mars 2024

Johan Pehrson